

paa Kysten som den at forsvare Kjøbenhavn. Disse to Opgaver, tror jeg ikke, at vi samtidig kunne løse. Jeg siger derfor: hvilken Stilling er den bedste, enten at krybe ind under Kjøbenhavns beskyttende Forter og se, hvorlænge de kunne holde sig, medens man overlader det Øvrige til Fjenden, eller ogsaa at betragte det som givet, at vi maa kæmpe Kampen ud paa Kysten, ved at modsætte os det fjendtlige Landgangsforløb og lade det deraf alene afhænge, om vi ere istand til at frelse Sjælland og dermed Danmark? Jeg tror, at vi have bedre Chancer for os ved at vælge dette sidste Alternativ. Dette er min Anskuelse om denne Sag. Jeg vil nu heller ikke negte, at en Bagtanke ligger der ganske vist hos mig, og jeg bør ogsaa antage, hos det ærede Flertal eller i det Mindste hos forskjellige andre Medlemmer her i Salen, en Bagtanke, der ikke skal indeholde nogen som helst Insinuation, andet end, hvad jeg aabent skal udtale. Det er denne, at, medens man efterhaanden mere og mere har fordybet sig i Spørgsmaalet om Forsvaret af Kjøbenhavn og Sjælland, har man efter min Forneining for meget glemt Fyn og Sylland. Jeg tror ikke, at man paa nogen mulig Maade er berettiget til at sige, at der kun kan være Tale om at forsvare Kjøbenhavn og Sjælland. Ingen veed, under hvilke Betingelser en eventuel Krig vil komme — Gud give det maa blive saa sent som muligt. Forholdene kunne blive saaledes, at vi, allerede med en Stormagt, blive tvungne ind i Krigen. Jeg forudsætter det givet, at ingen dansk Regjering nogensinde vilde indlade sig paa en Krig, hvori Danmark stod alene overfor en Stormagt, og at det altsaa maatte blive, allieret med en anden Stormagt, at vi drages ind i Krigen, og da var det meget muligt, at den fjendtlige Magt, vi kunde faae at kæmpe imod, ikke var istand til at anvende nogen stor Del af sin Magt imod Danmark; men dersom Sylland eller Fyn ere fuldstændig blottede, kunde han med en ringe Styrke sætte sig i Besiddelse af den største Del af Landet. Jeg kan ikke sige Andet, end at jeg i Mobsætning til de fleste ærede Talere, der have omtalt det Forslag, der er blevet fremlagt af den høitærede Krigsminister, som om det kun var Stumper og Stykker af andre Forslag, hvorigjennem der ikke gik nogen vel overveiet Plan, finder, at Krigsministerens Plan nærmer sig saa meget, som jeg nogensinde har turdet vente, den Tanke, jeg har havt om, hvorledes vort Forsvar fremtidig skulde være ordnet; thi den gaar ganske vist ud paa at samle Hovedkraften paa Sjælland, saa at, dersom det skal være en Kamp om Danmarks Grænsens eller Iste-Grænsens, forudsættes det, at Kampen til Syvende og Sidst rimeligvis vil blive udkempet der, hvilket jeg vel ogsaa tør antage er Flertallets Mening. Men saaledes kan man ikke forudsætte, at Kampen under alle Omstændigheder vil stille sig. Den fremtidige Krig, som man maa

tænke sig Muligheden af, kan ogsaa stille sig saaledes, at Danmark blev inddraget i Krigen mellem to Stormagter, og at disse gave hinanden nok at beskille, saaledes at Fjenden i alt Fald kun med ringe Styrke kunde kaste sig over Sylland og Fyn, og hvis Danmark da stod nogenlunde beredt til at modtage Fjenden, f. Ex. paa Dalvæn, saa var det muligt, at man derved vilde kunne afvende en meget trykkende Ulykke fra disse Landsdele, der virkelig have lidt nok under de foregaaende Krige til, at de, hvis det var muligt, burde beskyttes for Fremtiden. Jeg har opfattet den høitærede Krigsministers Forsvarsplan som gaaende ud derpaa, idet den ganske vist betragtede Sjælland eller Kjøbenhavn som det vigtigste Punkt, eller som det, man nærmest maatte søge at koncentrere sin Forsvarsevne paa, men dog saaledes, at man ikke derfor maatte lade Sylland og Fyn aldeles ude af Betragtning ligesom heller ikke de forskjellige andre Hensyn, der ere blevene gjorte gjældende, for Nødvendigheden af at vedligeholde Forbindelsen saalænge som mulig mellem de forskjellige Landsdele, for at kunne drage Tropper over til Sjælland, eller hvad der iøvrigt i saa Henseende er blevet bemærket. Endnu skal jeg gjøre en kort Bemærkning. Det forekommer mig, at man under denne Forhandling ikke tilstrækkelig har fremdraget den store Overlegenhed, som faste Batterier eller Fæstningsværker have lige overfor flyvende Batterier eller Flaader. Selv hvor der er Tale om en Pantferflaade, betvivler jeg i Virkeligheden, at den i Forhold til de umaadelige Offre, den koster, vil kunne udrette Noget, der svarer til, hvad man med de samme Offre kunne opnaa ved faste Batterier, hvor disse kunne anvendes. Den senere Tids Krige have givet adskillige Vidnesbyrd derom. Lad os huske, hvad der foregik under Krimkrigen. Hvad udrettede saaledes den store engelske Flaade, som drog over Østersøen mod Sveaborg? Intet, saa vidt jeg veed. Hvad udrettede Flaaden i det sorte Hav overfor egentlige Fæstningsanlæg? Vi selv kunne fremvise et lille sørgeligt Exempel, som ingen dansk Mand har glemt, nemlig Begivenhederne i Gdeinsørdesfjord, hvor et lille usfelt Landbatteri opnaaede Resultater, der overgik, hvad man nogensinde havde ventet af et saadant Batteri. Det forekommer mig derfor, at flige Exempler nok kunne trænge sig ind paa os og advare os mod at lægge for megen Vægt paa de flyvende Batterier. Jeg vil nu tage dette til Indtægt for det, som de Herrer Militære her i Salen synes i den senere Del af Diskussionen at have bedømt med temmelig stor Ringægt, nemlig Muligheden af, at vi virkelig kunne modsætte os et fjendtligt Landgangsforløb. Selv det ærede Medlem fra Frederiksberg (Thomsen), hvis overlegne Indsigt i saadanne Sager jeg naturligvis fuldstændig anerkender, selv han, der ellers er saa billig tænkende og saa moderat i sine Udtryk, udtalte sig med en saadan Ringægt om